

Rezultati analiza osteološke građe s nalazišta Crkvari analiziranih u razdoblju od 133. do 138. tjedna projekta

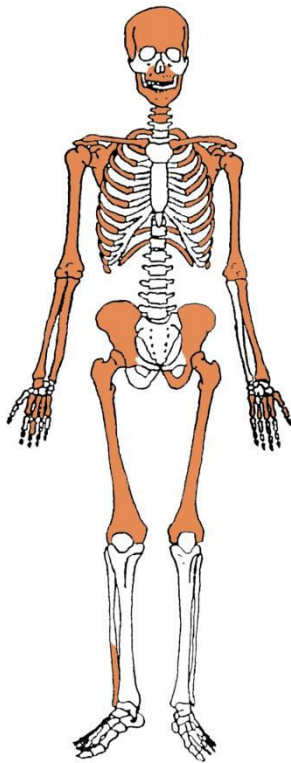
Sonda C

Minimalni broj osoba u ovom uzorku iznosi **26** (17 odraslih i devetero djece) na temelju prisustva 26 lijevih nadlaktičnih kostiju.

SJ 66

Minimalni broj osoba u ovom uzorku iznosi **3** (troje odraslih) na temelju prisustva tri lijeve sljepoočne kosti.

Gr. 342

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

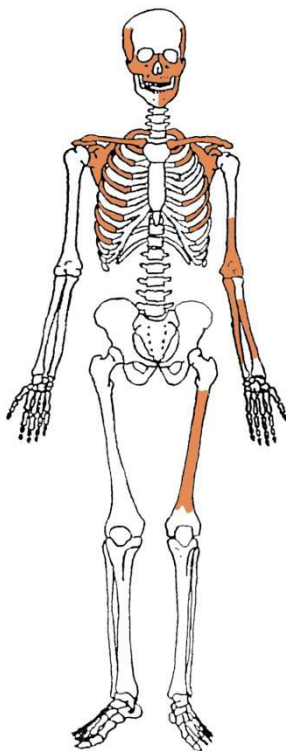
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: riječ je o fetusu starosti 36 do 38 lunarnih tjedana.

Patološke promjene: aktivni upalni proces prisutan je na endokranijalnoj (unutrašnjoj) strani čeone kosti, u obje orbite te na obje lopatice.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 369

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: dijete.

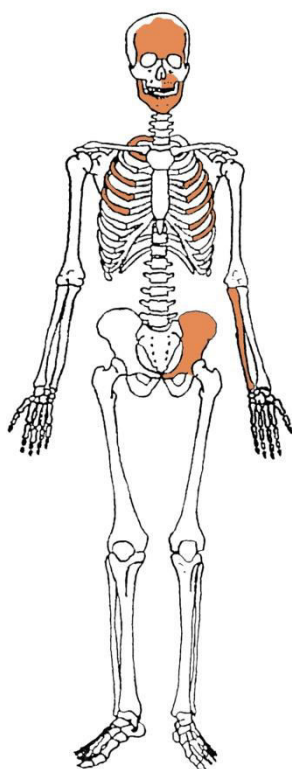
Starost u trenutku smrti: perinatalno.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na endokranijalnoj strani zatiljne kosti, sljepoočnim kostima, te na lijevoj strani donje čeljusti. Periostitis može biti posljedica

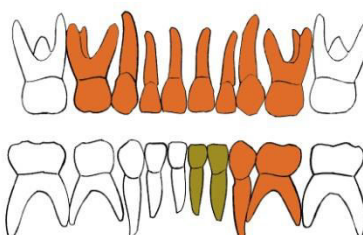
više čimbenika među koje spadaju: nespecifične bakterijske infekcije, specifične zarazne bolesti koje se hematogenim putem prošire na kost (na primjer sifilisa), lokalizirane traume, venozne insuficijencije, metaboličkih bolesti kao što je na primjer skorbut i brojnih drugih čimbenika (Mann i Murphy, 1990; Ortner, 2003). U aktivnom stanju periostitis je najčešće sive ili smeđe boje, porozan, s dobro definiranim i blago povišenim rubovima. Izgledom podsjeća na koru drveta. U zaraslom obliku nova, slabo organizirana kost remodelira se u lamelarnu kost i spoji s kortikalnom kosti, uslijed čega zahvaćeni dio kosti poprima valovit, pomalo napuhan izgled.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 370

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

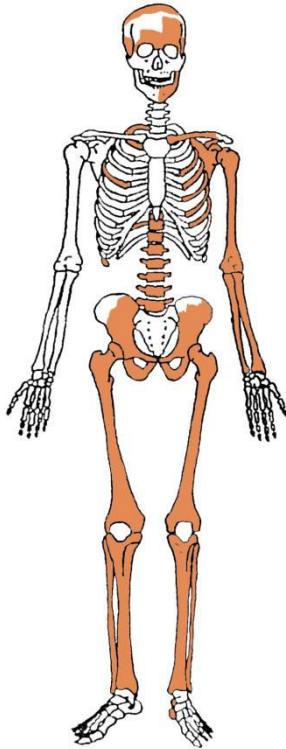
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 1,5 do 2 godine.

Patološke promjene: blaga aktivna *cribra orbitalia* prisutna je u obje orbite. *Cribra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita, a smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 371

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

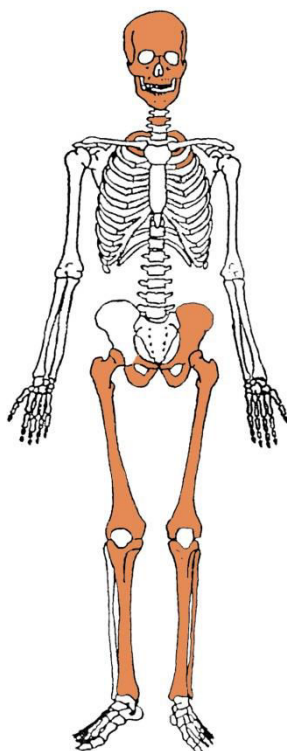
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: riječ je o fetusu ili novorođenom djetetu starosti 38 do 40 lunarnih tjedana.

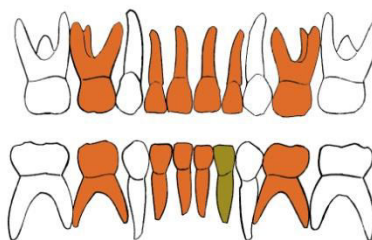
Patološke promjene: na osifikacijskim centrima lubanje prisutni su otoci umjerenog aktivnog periostitisa.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 372

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 1 do 2 godine.

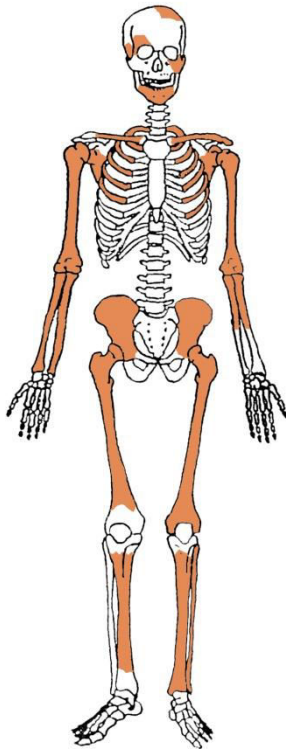
Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u desnoj orbiti. Blagi aktivni periostitis prisutan je na sljepoočnim i goljениčnim kostima. Anteriorna fontanela koja se obično zatvori do godine dana starosti, kod ovoga djeteta još je uvijek jako otvorena (Slika 1).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Slika 1. Otvorena fontanela na čeonj kosti.

Gr. 373

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

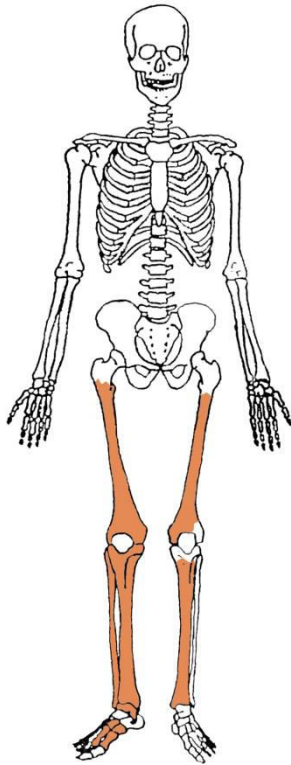
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: perinatalno.

Patološke promjene: na ćitavom kosturu prisutan je generalizirani blagi aktivni periostitis.

Asocirani materijalni ostaci ili ųivotinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 374

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

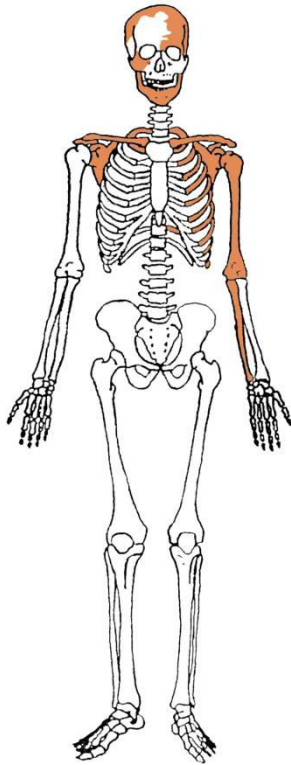
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 2,5 do 3,5 godine.

Patološke promjene: kalcificirana metafiza (dio duge kosti koja raste kod novorođenčadi i male djece) distalnog dijela duge kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 375

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

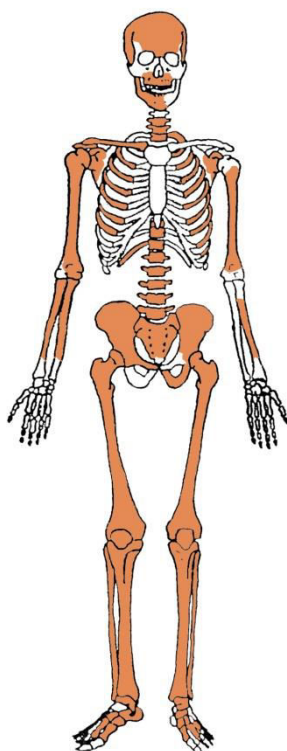
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: perinatalno.

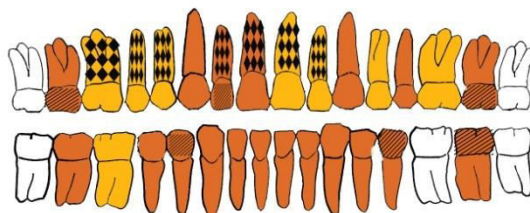
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 376

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 45 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na kukovima, 3., 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Degenerativni osteoartritis karakterizira progresivna pojava osteofita oko rubova zglobnih ploha. U uznapredovanim oblicima inače glatka zglobna površina razvija koštane nodule, porozitet ili eburnaciju. Ove promjene rezultat su mikrotrauma koje su posljedica svakodnevnih aktivnosti i razlikuju se od traumatskog artritisa koji nastaje kao posljedica prekida normalnog biomehaničkog funkcioniranja zgloba. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti. Ovi defekti morfološki se očituju kao plitki vodoravni utori koji opasuju krunu zuba. Prisutnost ovih defekata veže se uz pojavu jakih avitaminoza, neonatalne

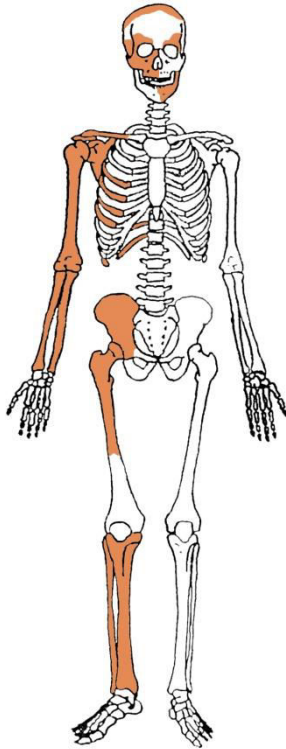
žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti. Ova žena ima velik broj karijesa i apscesa (Slika 2).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Slika 2. Zaživotni gubitak prednjih zuba s lijeve strane i veliki apscesi na prednjim zubima desne strane gornje čeljusti.

Gr. 377

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobro.

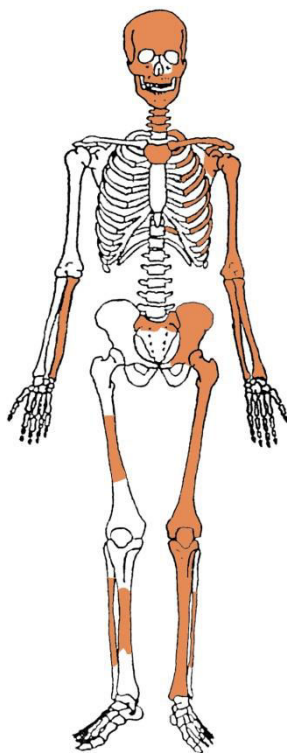
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: rijeć je o fetusu starosti 32 do 36 lunarnih tjedana.

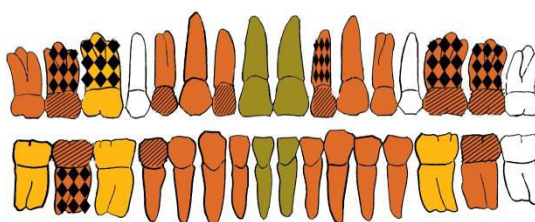
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 378

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

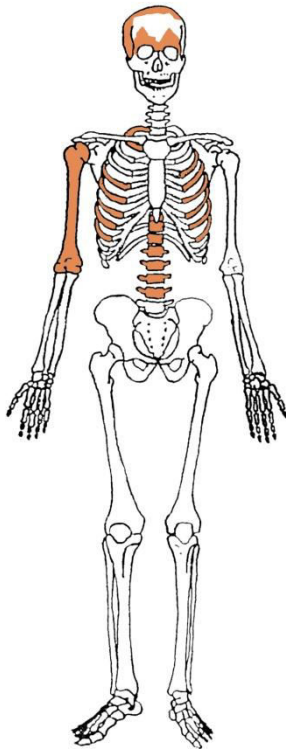
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom kuku i 5. slabinskom kralješku. Blagi aktivni periostitis prisutan je na donjoj čeljusti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na desnoj bedrenoj kosti, goljениčnim i lisnim kostima uz prisutnost blagog zadebljanja.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 379

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

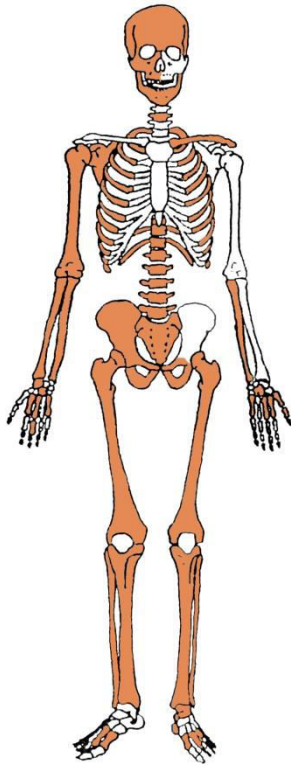
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 2,5 do 3,5 godine.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 380

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

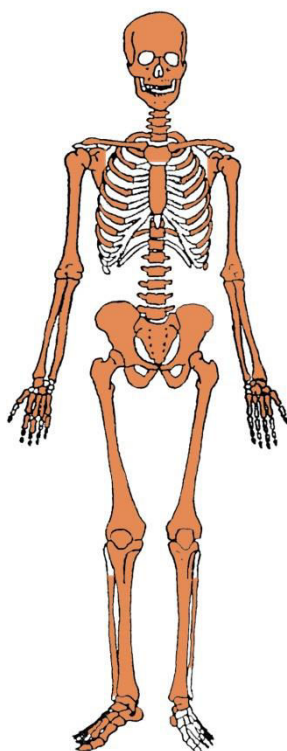
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0,5 do 1 godine.

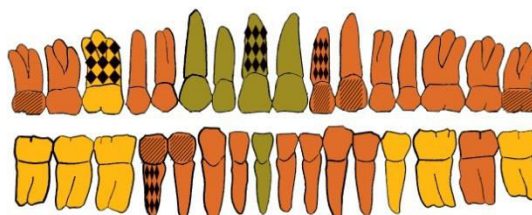
Patološke promjene: blaga aktivna *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi aktivni periostitis prisutan je na ektokranijalnoj (vanjskoj) strani tjemenih kostiju, desnoj sljepoočnoj kosti, desnoj jagodičnoj kosti, na desnoj lopatici, lijevoj goljениčnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 381

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 45 godina.

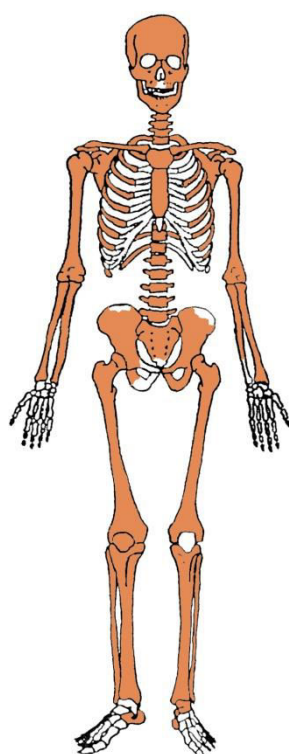
Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na svodu lubanje. Ektokranijalna se poroznost ponekad još naziva "kost u obliku narančine kore" jer se morfološki očituje po prisutnosti plitkih rupica oko bregme, sagitalnog šava i na zatiljnoj kosti (općenito pri vrhu svoda lubanje). Ektokranijalna poroznost prvi je put opisana kod mladih američkih vojnika koji su umrli kao ratni zarobljenici tijekom rata u Koreji (McKern i Stewart, 1957.). Kod tih osoba, pojava ektokranijalne poroznost povezana je s dugotrajnim i sustavnim izgladnjivanjem. Antemortalna (nastala za vrijeme života) depresijska fraktura prisutna je na čeonj kosti, dimenzija 4×6mm, ovalnog je oblika i sklerotičnog dna. Na lijevoj tjemenj kosti nalazi se

moгуća perimortalna (nastala u vrijeme smrti) trauma. Duguljastog je oblika, dimenzija 28×7 mm, nepravilnih rubova te je probila svod lubanje. S unutrašnje strane prisutan je defekt ljevkastog oblika (Slika 3). Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom ramenu, koljenima, 4., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2. i 3. slabinskom kralješku.

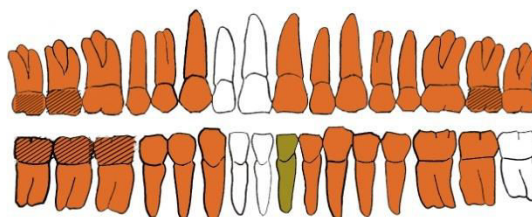
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Slika 3. Moгуća perimortalna trauma na lijevoj tjemenoj kosti.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muškarac.

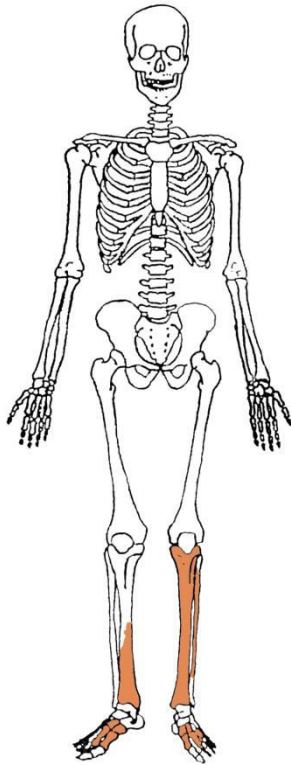
Starost u trenutku smrti: 25 od 30 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Na endokranijalnoj strani čeone kosti prisutna je *hyperostosis frontalis interna*. Ovo stanje karakterizira benigno zadebljanje unutrašnjeg svoda lubanje te se najčešće pojavljuje kod starijih žena u razdoblju menopauze. Antemortalna fraktura izduženog oblika i poroznog dna prisutna je na čeonoj kosti, dimenzija je 10×5 mm. Antemortalna dobro zarasla fraktura prisutna je na distalnoj polovici desne palčane kosti. Fraktura se očituje po malom remodeliranom kalusu. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 7., 8., 9. i 12. prsnom te na 1. i 4. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 2., 3. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti

prisutni su na 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Naglašena *romboidna fossa* prisutna je na ključnim kostima. Romboidne su fosse u svojoj osnovi benigni kortikalni defekti na hvatištu kostoklavikularnog ligamenta, te kao i svi benigni kortikalni defekti svjedoče o intenzivnoj fizičkoj aktivnosti, koju su u ovom slučaju provodili mišići ramenog obruča. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 383

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

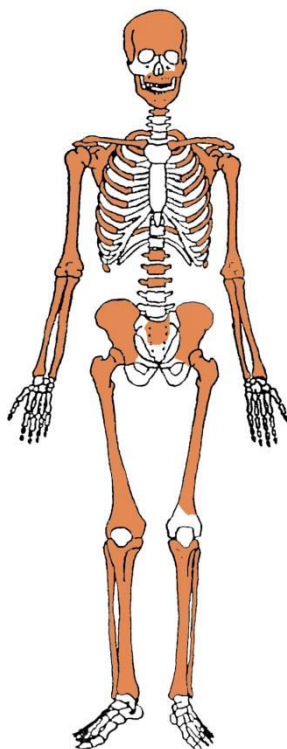
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 2 do 3 godine.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 384

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

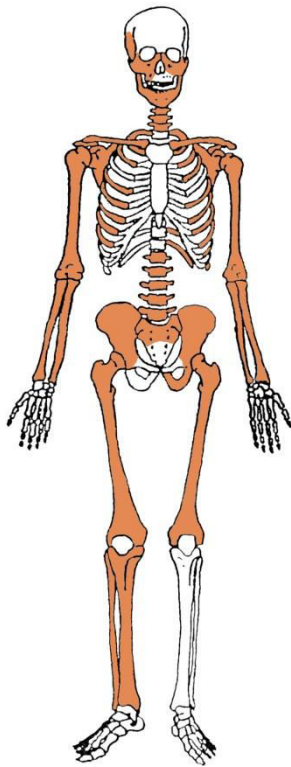
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: rijeć je o fetusu starosti 34 do 36 lunarnih tjedana.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je u orbitama, na lijevoj jagodićnoj kosti, gornjoj i donjoj ćeljusti; ektokranijalno na ćeonoj, obje tjemene i zatiljnoj kosti, ključnim kostima, rebrima, generalizirano na svim dugim kostima. Umjereni aktivni periostitis prisutan je na sljepooćnim, goljenićnim i zdjelićnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili ćivotinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 385

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

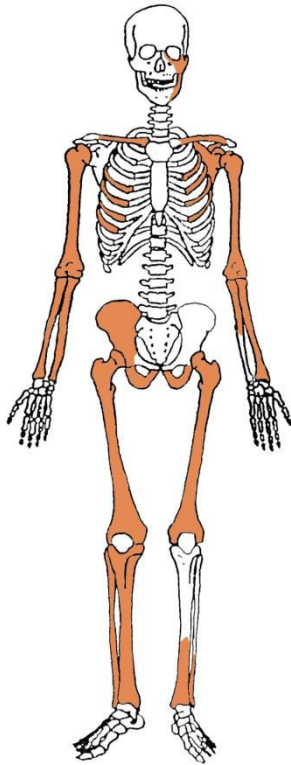
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: riječ je o fetusu starosti 38 lunarnih tjedana.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 386

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

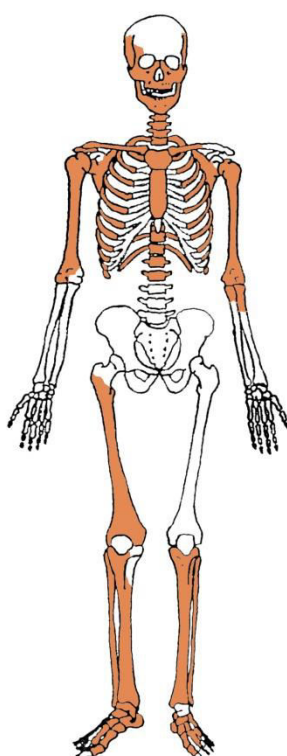
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: rijeć je o fetusu.

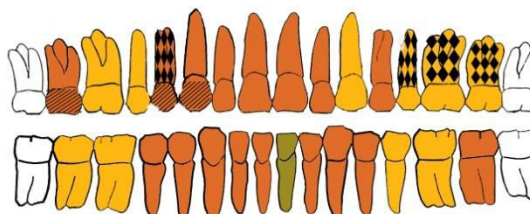
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 387

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 25 do 30 godina.

Patološke promjene: blaga zarašla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Izražena *romboidna fossa* prisutna je na lijevoj ključnoj kosti. Na lateralnom kondilu distalne lijeve nadlaktične kosti prisutna je litička lezija poroznog dna i zaobljenih rubova, dimenzija 7×5 mm. Vjerojatno je riječ o *osteochondritis dissecansu*. Ovo stanje rezultira odvajanjem hrskavice i kosti na zglobu, a najčešće pogađa koljeno. Antemortalna loše zarašla fraktura prisutna je na superiornoj i inferiornoj epifiznoj ploči 12. prsnog kralješka (Slika 4); superiorno je prisutan utor, dimenzija 14×5×15 mm, te dijeli epifiznu ploču na 2 gotovo jednaka dijela; a inferiorno, na gotovo istom mjestu, prisutan je utor

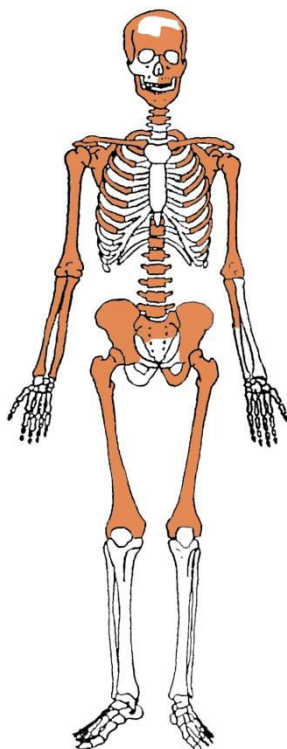
dimenzija 20×6×8 mm; na 11. prsnom kralješku epifizna ploča je neravna. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Slika 4. Antemortalna fraktura 12. prsnog kralješka.

Gr. 388

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

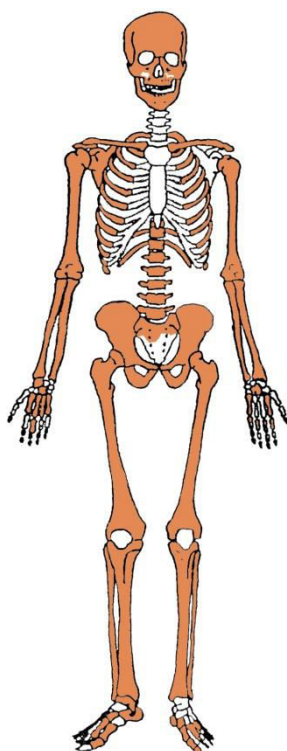
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: perinatalno.

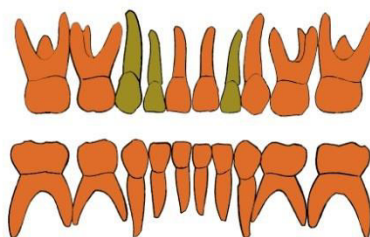
Patološke promjene: generalizirani blagi do umjereni aktivni periostitis prisutan je na sljepoočnim kostima, na spojevima čeonu kosti i kosti lica, šavovima lubanje, lateralnim dijelovima orbita, ključnim i zdjeličnim kostima te svim prisutnim dugim kostima. Distribucija ovakvih patoloških promjena upućuje na skorbut. Skorbut je opasna bolest koja nastaje zbog nedostatka vitamina C u prehrani. Osoba koja ima skorbut je blijeda, depresivna i bez energije. U gorim slučajevima nastaju otvorene rane i gubitak zubiju. Također, mogu oslabjeti i kosti, pa čak, u rijetkim slučajevima, nastati i smrt.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 389

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: odlično.

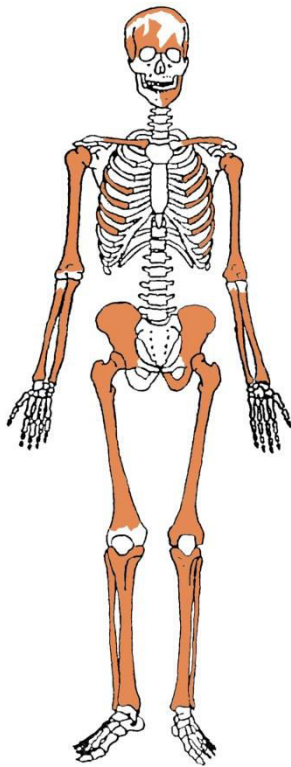
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 1 do 2 godine.

Patološke promjene: blagi aktivni upalni proces prisutan je u orbitama. Makro i mikro porozitet prisutan je na lopaticama. Na distalnim bedrenim te distalnim i proksimalnim goljениčnim kostima prisutne su kalcificirane metafize. Ovakva distribucija patologija upućuje na manjak vitamina C ili D, moguće je riječ o skorbutu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 390

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobro.

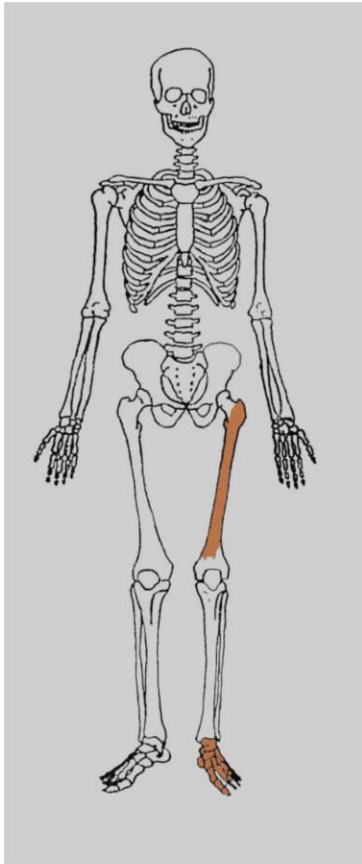
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: riječ je o fetusu starosti 38 lunarnih tjedana.

Patološke promjene: prisutan je generalizirani blagi aktivni periostitis na čitavom kosturu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 391

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

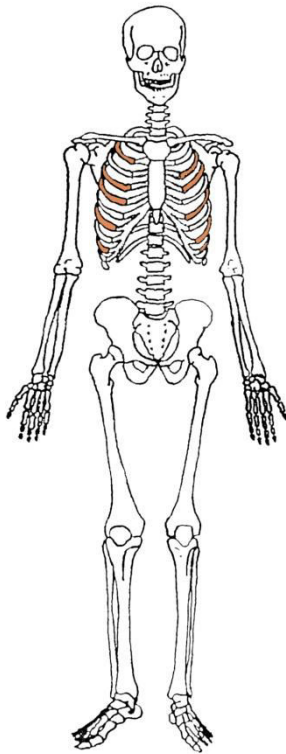
Spol: neodrediv.

Starost u trenutku smrti: 20 do 35 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 392

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

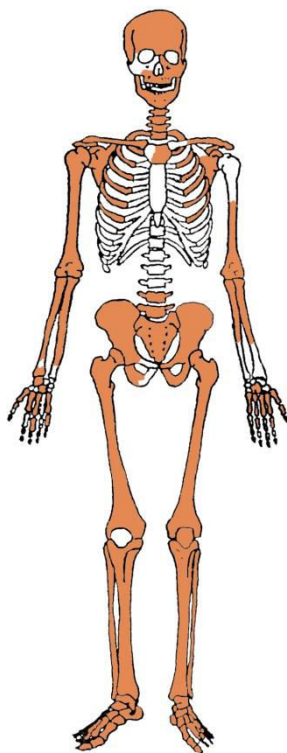
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0 do 3 godine.

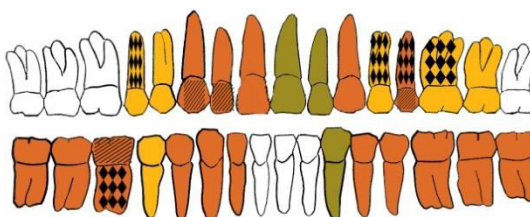
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 393

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

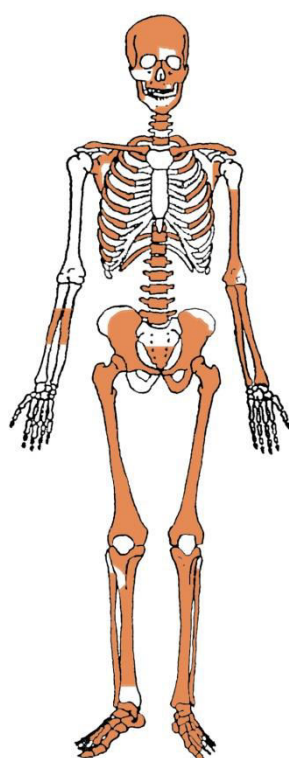
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 40 od 50 godina.

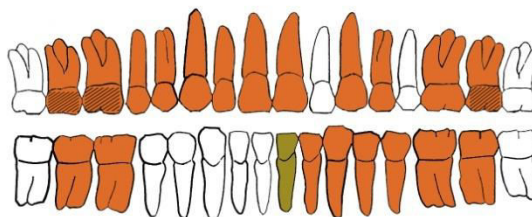
Patološke promjene: blaga zrasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na kukovima te 3. i 4. prsnom kralješku. Umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 4. i 5. slabinskom kralješku te križnoj kosti. Blagi zrasli periostitis prisutan je na desnoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 394

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 12 do 15 godina.

Patološke promjene: jaka aktivna *cribra orbitalia* i zadebljanje prisutni su u orbitama (Slika 5). Umjerena zrasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Porozitet je prisutan na tjemenim, klinastim, nosnim kostima, gornjoj i donjoj čeljusti, većini kostiju stopala, skočnim i petnim kostima. Blagi aktivni lokalizirani periostitis prisutan je na desnoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Umjereni aktivni periostitis i zadebljanje korteksa prisutno je na lijevoj goljeničnoj kosti. Blagi zrasli periostitis i zadebljanje korteksa prisutno je na lijevoj lisnoj kosti. Makroporozitet je prisutan na distalnim dijafizama bedrenih kostiju (Slika 6) te na prsnim i slabinskim kralješcima. Ovakva distribucija patologija upućuje na skorbut i anemiju. Proksimalni dio lijeve lakatne kosti je proširen te ima porozitet. Kostii te ruke su

tanke u presjeku. Moguće je da se radi o dislokaciji lakta. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

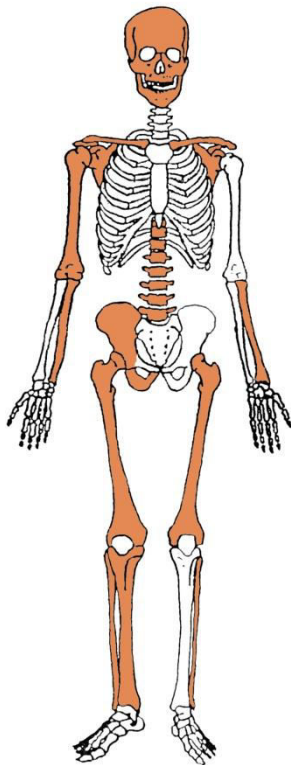

Slika 5. jaka aktivna *cribra orbitalia* i zadebljanje desne orbite.

Slika 6. Makroporozitet na dijafizama bedrenih kostiju.

Gr. 395

Stupanj ušćuvanosti korteksa: odličan.

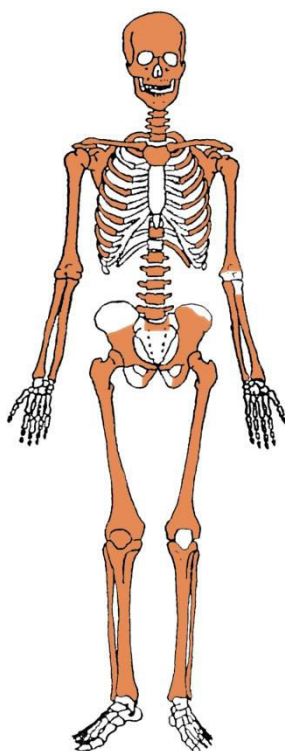
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0 do 0,5 godina.

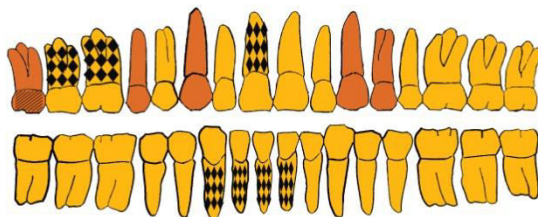
Patološke promjene: aktivni upalni proces prisutan je na čeonj, jagodičnim kostima, u obje orbite, na obje lopatice te na endokranijalnoj strani lubanje. Vjerojatno se radi o nedostatku vitamina C ili D.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 396

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

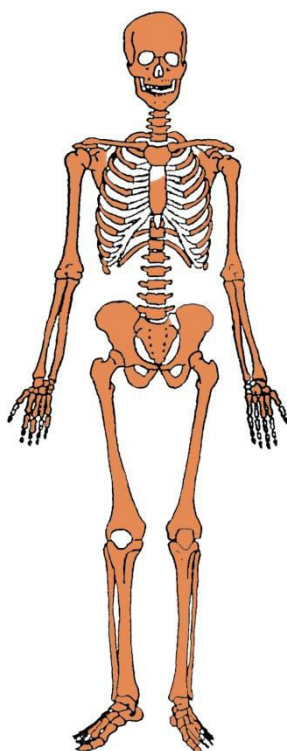
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: više od 55 godina.

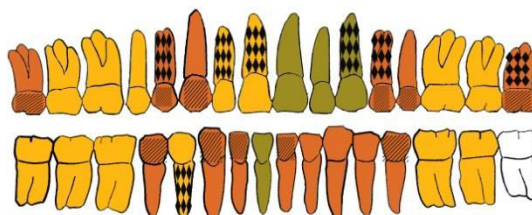
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutni su na kukovima, čeljusnom zglobu, 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. i 11. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 397

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

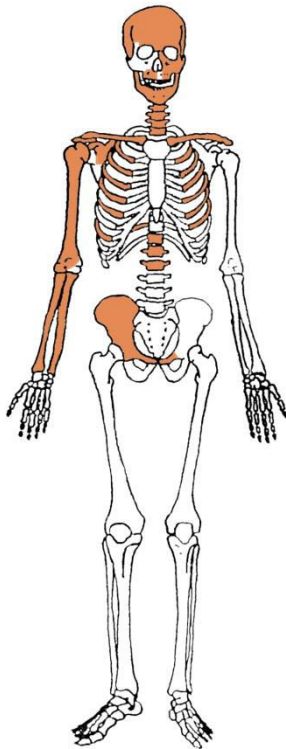
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom ramenu, koljenima, lijevom kuku, 6. prsnom kralješku. Umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 4. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Spondiloliza je prisutna na 4. slabinskom kralješku. Na 6. vratnom kralješku luk nije zatvoren. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: fragment keramike.

Gr. 398

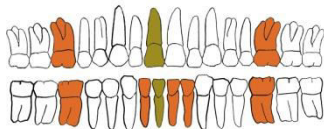
GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 7,5 do 8,5 godina.

Patološke promjene: umjerena zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Difuzne lezije prisutne su na endokranijalnoj strani čeone kosti. Prisutna je resorpcija i prolaps tijela 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 9. prsnog kralješka, lezije na tijelima 3., 4., 5., 6. i 7. vratnog kralješka, koštana ankiloza lukova 7. vratnog i 1. prsnog kralješka, te 2., 3., 4., 5., 6. i 7. prsnog kralješka koji zajedno čine grbu (Slika 7). Rebra su malo iskrivljena (Slika 8), a na 3. i 8. lijevom rebru prisutne su lezije. Moguće je da je riječ o brucelozu ili nekakvoj vrsti mikoze (oboljenje ljudi i životinja uzrokovano gljivičnom infekcijom). Bruceloza je bolest uzrokovana mikroorganizmima iz roda *Brucella*, karakterizirana akutnim febrilnim stadijem s malo ili bez lokalizirajućih simptoma, te kroničnim stadijem s relapsima vrućice uz slabost, znojenje i bol. Bruceloza se stiče izravnim dodirima sa sekretima i ekskretima inficiranih životinja ili ingestijom neprokuhanog mlijeka ili mliječnih proizvoda koji sadrže *Brucella* mikroorganizme. Interhumani prijenos je rijedak. Bruceloza je najčešća u ruralnim područjima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

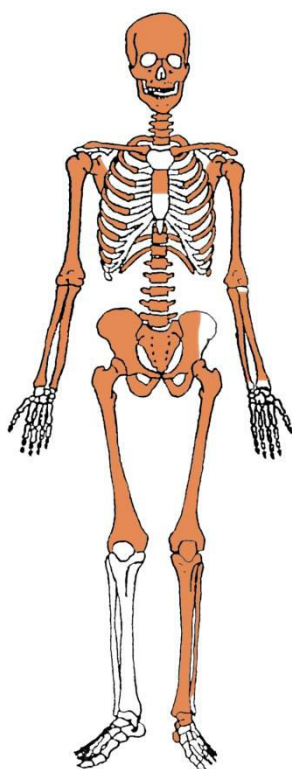

Slika 7. Lezije na tijelima prsnih kralježaka te prolaps prsnih kralježaka koji čine grbu.

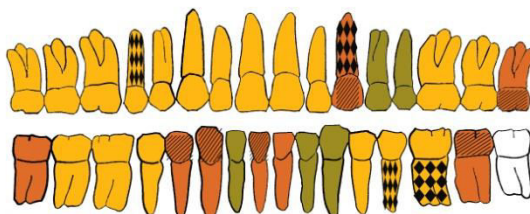

Slika 8. Iskrivljena rebra.

Gr. 399

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

orange square	zub prisutan	black square	prisutan karijes
yellow square	zub ispao zaživotno	grid square	prisutan alveolarni apsces
green square	zub ispao postmortalno		

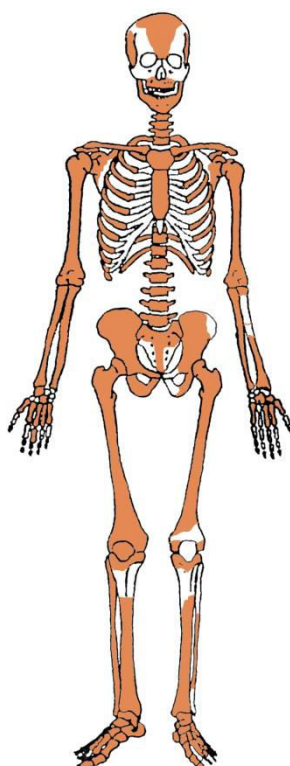
Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: žena.

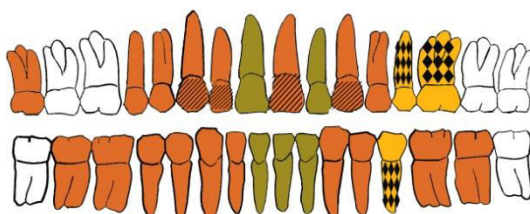
Starost u trenutku smrti: 50 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom ramenu, koljenima, desnom kuku, 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti su prisutni na 7., 10. i 11. prsnom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljениčnoj i lisnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 45 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom kuku, 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 5. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA (porozitet) prisutan je na desnom čeljusnom zglobu. Antemortalna loše zarasla dislokacija prisutna je na lijevom ramenu (Slika 9). Proksimalni dio (glava) nadlaktične kosti gotovo nedostaje i u potpunosti je remodelirana uz prisutnost makroporoziteta. Također je došlo do skraćanja kosti i pomaka novog zgloba za 45° u posteriornu stranu. Na prednjoj strani lopatice je stvorena nova zglobna ploha dimenzija 30×32 mm uz prisutnost umjerenog OA (osteofiti). Uslijed pada (ili nečeg sličnog) nadlaktična kost je dislocirana na anteriornu stranu lopatice gdje se u

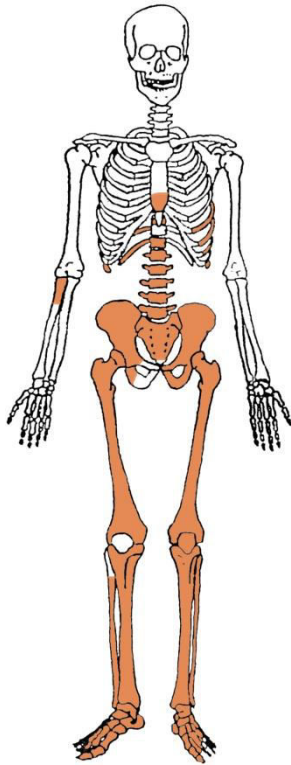
potpunosti remodelirala i stvorila novu zglobnu plohu, desna ključna kost je tanja za 2 mm. Moguće je došlo do ozljede aksilarnog živca ili arterije uslijed čega je došlo do nekroze glave nadlaktične kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Slika 9. Komparacija lijevog (kod kojeg je došlo do dislokacije) i desnog ramena.

Gr. 401

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

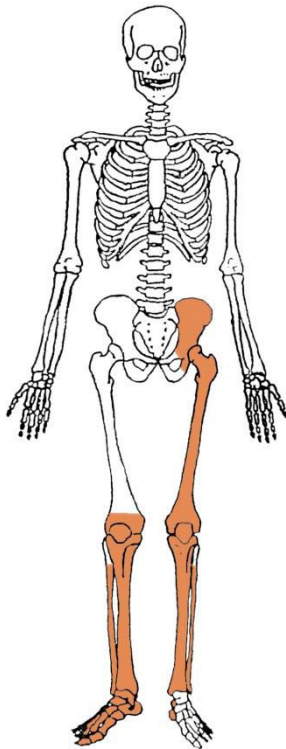
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 25 od 35 godina.

Patološke promjene: Schmorlovi defekti su prisutni na 7., 9., 10. i 12. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 402

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

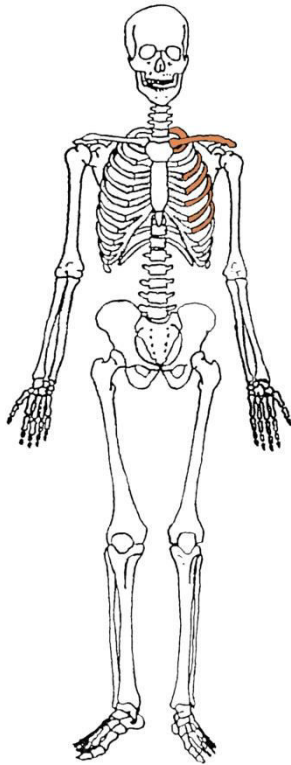
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 od 40 godina.

Patološke promjene: blagi zarašli periostitis prisutan je na goljenučnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 403

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

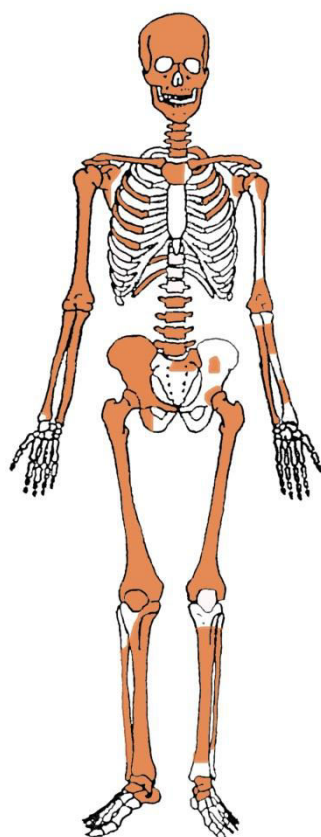
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 10 od 13 godina.

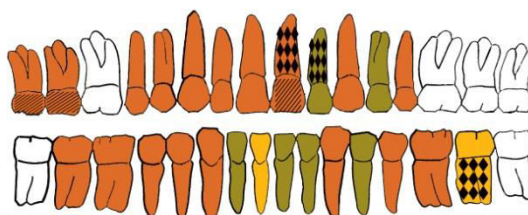
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 404

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan
■ zub ispao zaživotno
■ zub ispao postmortalno

■ prisutan karijes
■ prisutan alveolarni apsces

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

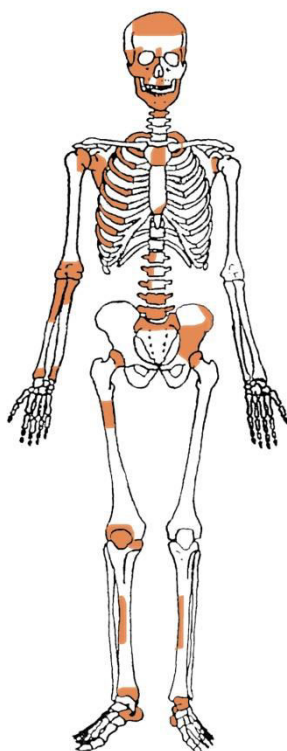
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 50 od 55 godina.

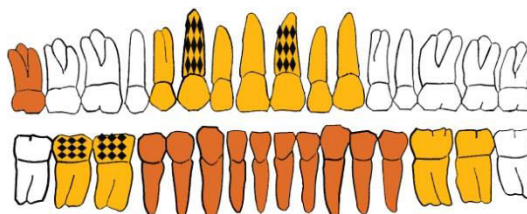
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na kukovima, desnom koljenu, 4., 5., 6., 7. i 8. prsnom te 5. slabinskom kralješku. Schmorlov defekt prisutan je na 7. prsnom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: čavao.

Gr. 405

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

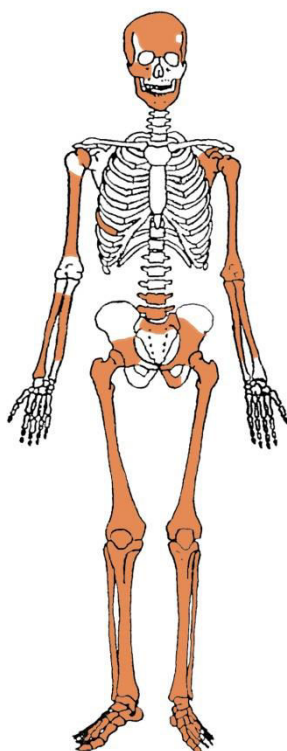
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: više od 55 godina.

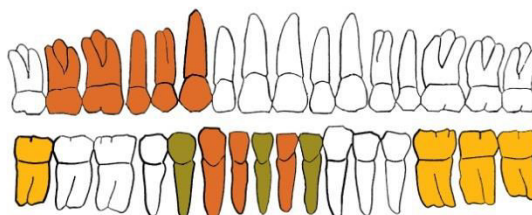
Patološke promjene: na čeonj kosti prisutna je *hyperostosis frontalis interna*. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na čeljusnim zglobovima, desnom ramenu, laktu, križnoj kosti, desnom iveru, 3., 4. i 5. vratnom, 4. i 5. prsnom te 1. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlov defekt prisutan je na 1. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 406

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

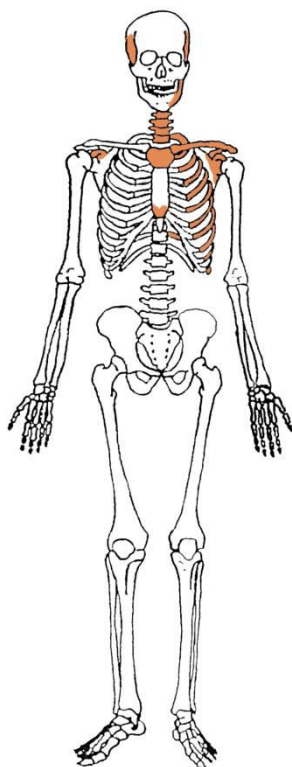
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

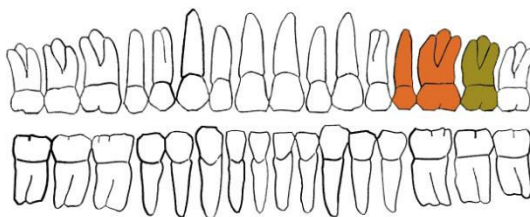
Patološke promjene: blaga zrasla ektokranijalna poroznost prisutna je na desnoj tjemennoj kosti. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom ramenu, laktu, kukovima, koljenima, 4. i 5. slabinskom kralješku. Blagi zrasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 408

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

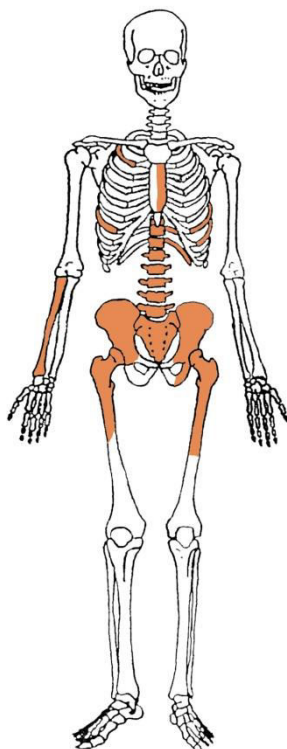
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 11 od 13 godina.

Patološke promjene: blaga zrasla ektokranijalna poroznost prisutna je na obje tjemene i zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 409

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

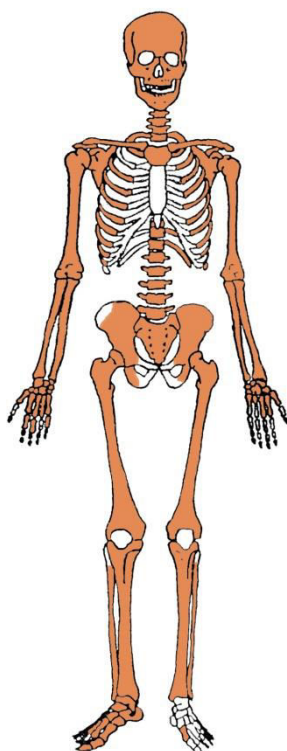
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 40 od 45 godina.

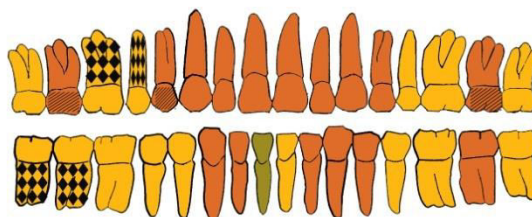
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 9., 11. i 12. prsnom te 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim kostima. Na 12. prsnom te 2., 3. i 5. slabinskom kralješku na anteriornoj strani superiorne epifizne ploče prisutan je porozitet i spljošten rub. Moguće se radi o protruziji diska.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 410

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apsces
zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

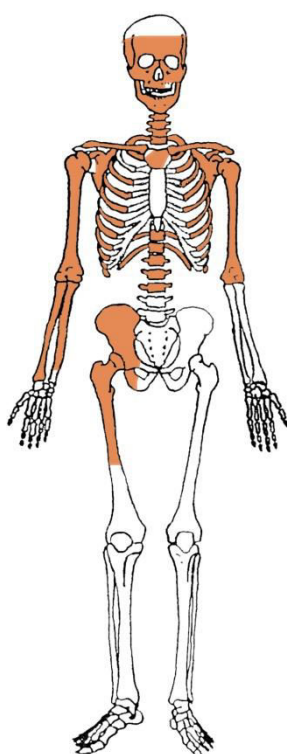
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: više od 55 godina.

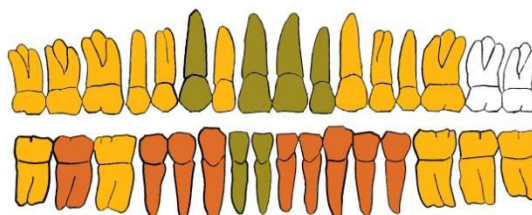
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom čeljusnom zglobu, ramenima, lijevom laktu, kukovima, 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom, te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA (porozitet) prisutan je na 3. i 4. prsnom kralješku. Jaki degenerativni OA (osteofiti, porozitet i eburnacija) prisutan je na desnom laktu. Schmorlovi defekti prisutni su na 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom, te 1., 2. i 3. slabinskom kralješku. Blagi i umjereni aktivni i zarasli periostitis prisutan je na goljениčnim i lisnim kostima. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 411

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apsces
zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

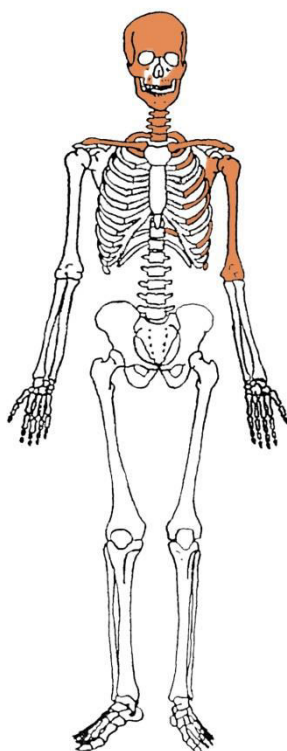
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 50 od 60 godina.

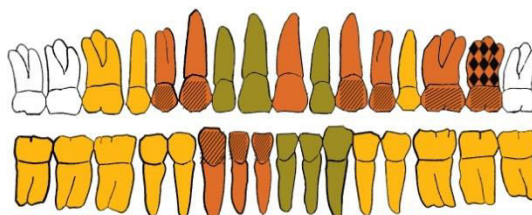
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom ramenu, laktovima, desnom kuku, 2., 3., 4., 5., 8., 9. i 11. prsnom, te 2. i 3. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA (porozitet) prisutan je na 3., 4., 5., 6. i 7. vratnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 8., 9. i 11. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 412

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

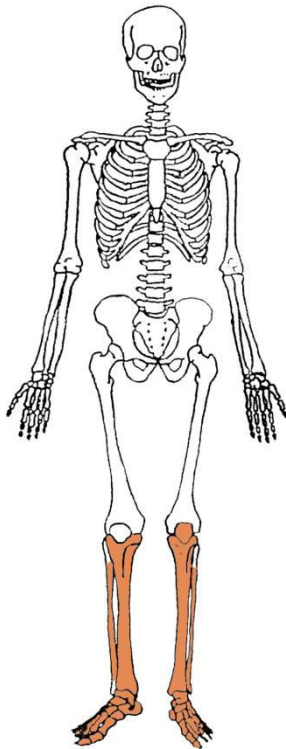
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 od 50 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom ramenu, 4., 5. i 6. vratnom, te 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 9. prsnom kralješku. Umjereni degenerativni OA (porozitet) prisutan je na lateralnim krajevima ključnih kostiju. Schmorlovi defekti prisutni su na 7. i 8. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 413

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

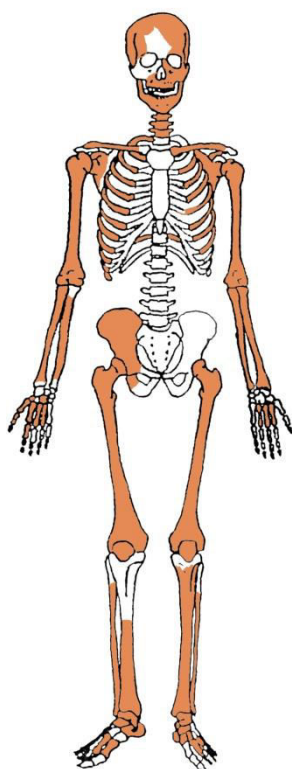
Spol: najvjerojatnije žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

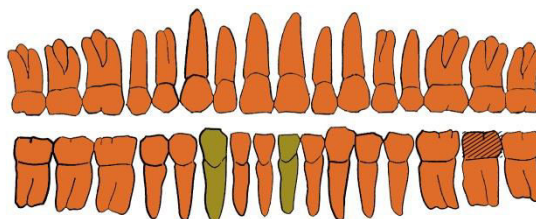
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom koljenu. Blagi zrasli periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 414

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

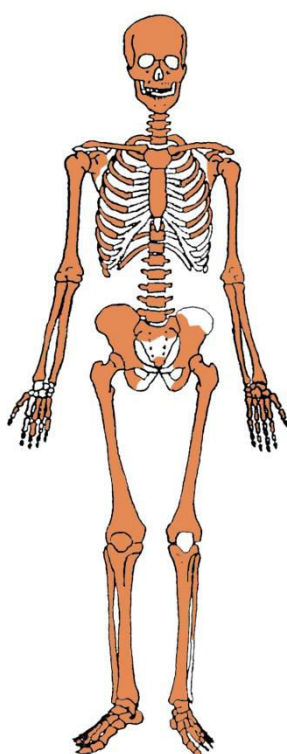
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 17 do 19 godina.

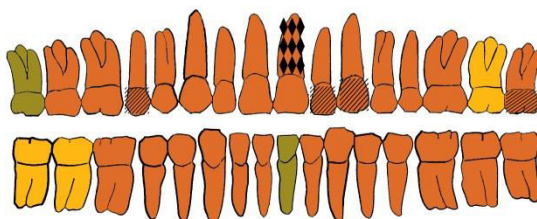
Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 415

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

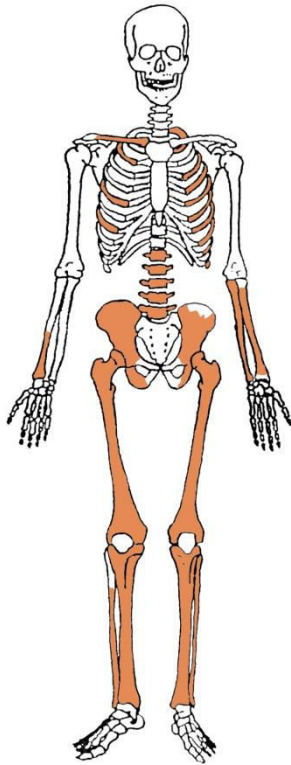
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 55 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na oba ramena, lakta, kuka i koljena, 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 6. i 7. vratnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Ankiloza je prisutna na 2. i 3. vratnom kralješku. Benigni kortikalni defekt prisutan je na hvatištu *latissimus dorsi* desne nadlaktične kosti. Blagi zarasli periostitis i zadebljanje korteksa prisutno je na lijevoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 416

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

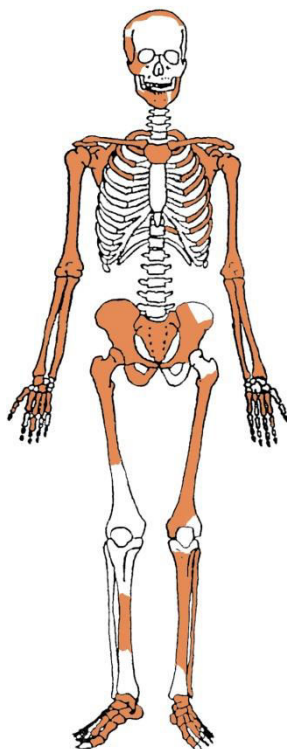
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 6 do 7 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 418

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

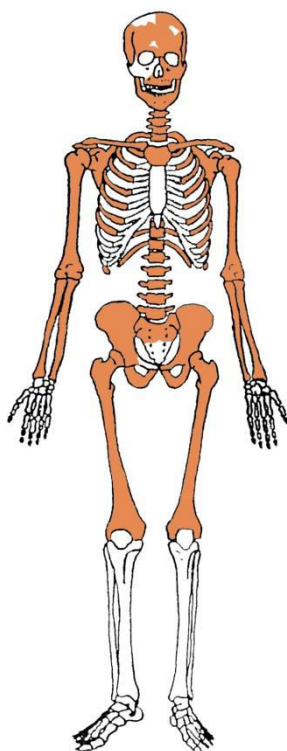
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0,5 do 1 godine.

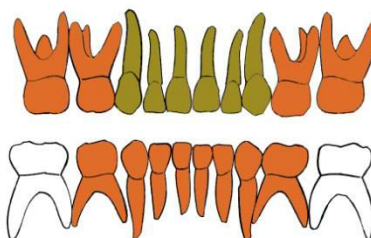
Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na sljepoočnim kostima. Na obje tjemene kosti s unutrašnje strane prisutne su digitalne impresije. Metafize dugih kostiju i sternalni krajevi rebara su prošireni. Palčane i lakatne kosti su blago iskrivljene. Ovakva distribucija patologija upućuje na rahitis.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 419

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

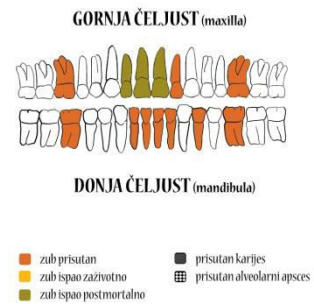
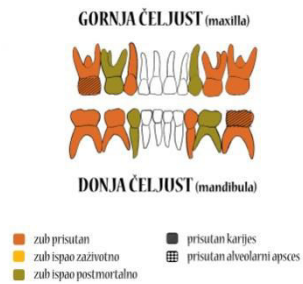
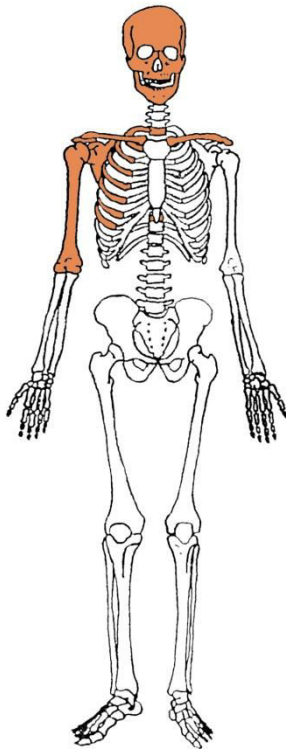
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 1,5 do 2 godine.

Patološke promjene: svod lubanje je blago zadebljan. Metafize distalnih bedrenih kostiju su blago proširene.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 420

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

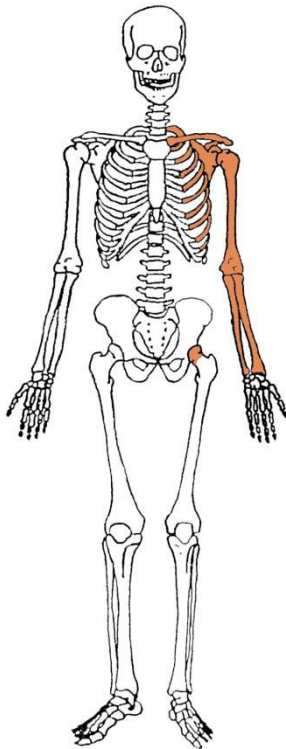
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 8 do 9 godina.

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 421

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

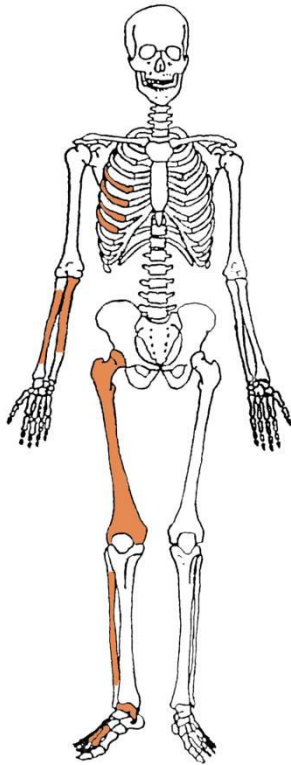
Spol: najvjerojatnije žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom ramenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 422

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

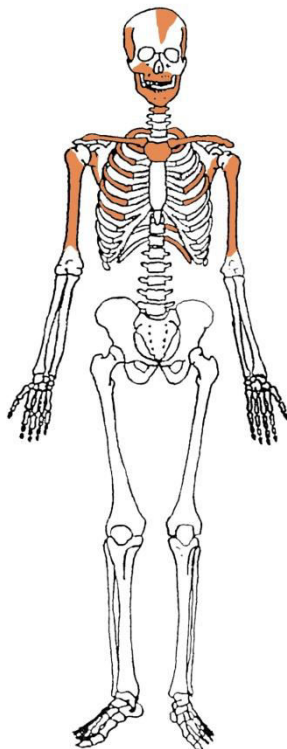
Spol: najvjerojatnije muškarac.

Starost u trenutku smrti: 25 do 40 godina.

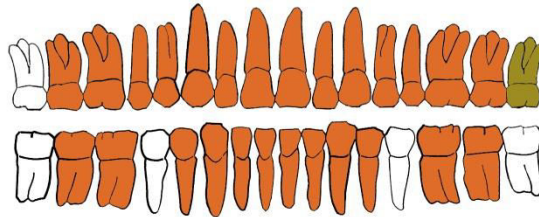
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 423

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apsces
zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: loš.

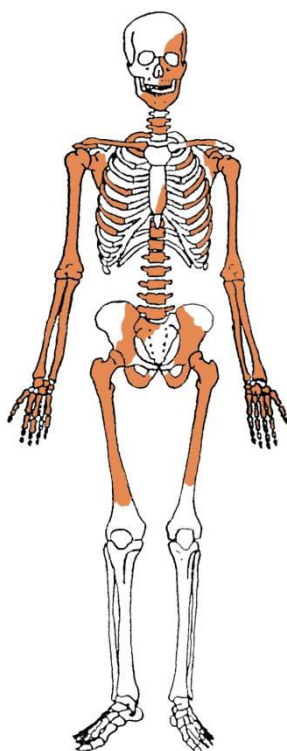
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 35 godina.

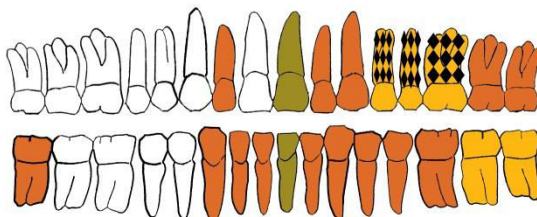
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 424

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom laktu, oba kuka, 4., 6. i 7. vratnom te 3., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Jaki degenerativni OA (eburnacija) prisutan je na 2. i 3. vratnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 4. i 5. slabinskom kralješku. Čitava dijafiza desne bedrene kosti je zadebljana uz prisutnost nove kosti, koštanih trnova i blagog zaraslog periostitisa (Slika 10) te je vidljiva vertikalna linija frakture duljine 94 mm. Antemortalna loše zarasla fraktura prisutna je na proksimalnoj falangi šake, očituje se po liniji frakture koja

dijagonalno dijeli falangu na dva jednaka dijela i porozitetu (Slika 11). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

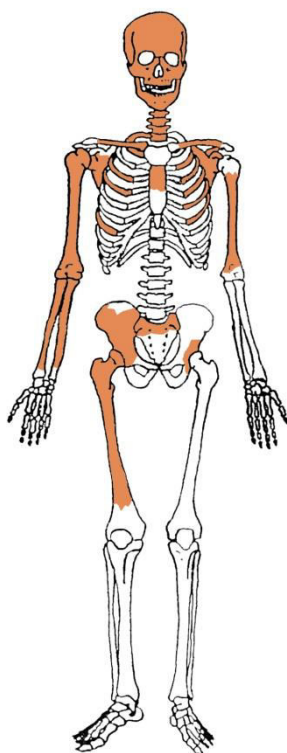

Slika 10. Zadebljana dijafiza desne bedrene kosti uz prisutnost nove kosti, koštanih trnova i blagog zaraslog periostitisa.

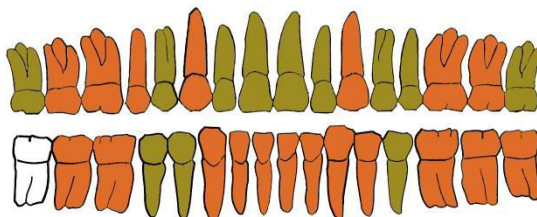

Slika 11. Fraktura proksimalne falange šake.

Gr. 425

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: loš.

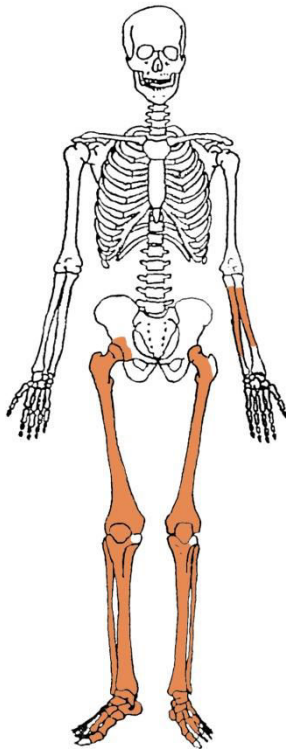
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 15 do 17 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na obje tjemene i zatiljnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 426

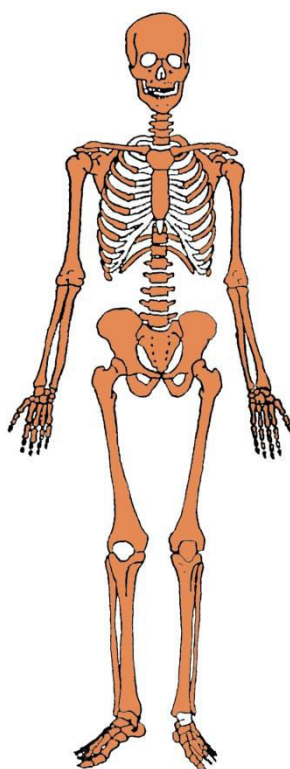
Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muškarac.

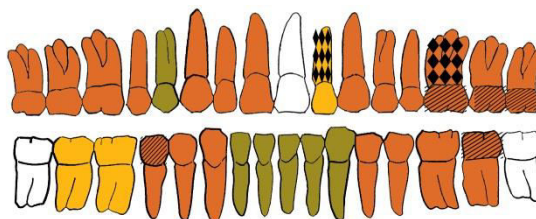
Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: izražena su mišićna hvatišta na *linea poplitei* obje goljениčne kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom koljenu, 3., 4., 5. i 6. vratnom, 12. prsnom, te 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti su prisutni na 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Umjereni aktivni periostitis prisutan je na pleuralnoj strani 5. i 7. rebra (Slika 12). Umjereni zarasli periostitis i umjereno zadebljanje korteksa prisutni su na desnoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Početni stadij ankiloze prisutan je na 1. i 2. vratnom kralješku. Na ključnim kostima izražene su *romboidne fosse*. Antemortalna loše zarasla fraktura desnog lakta (Slika 13) očituje se po proširenoj zglobnoj

plohi distalne nadlaktične kosti, pomaku čitave zglobne plohe medijalno te traumatskom OA (osteofiti i porozitet) na nadlaktičnoj i lakatnoj kosti. Čitav lakat stoji pod kutom od 90°. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

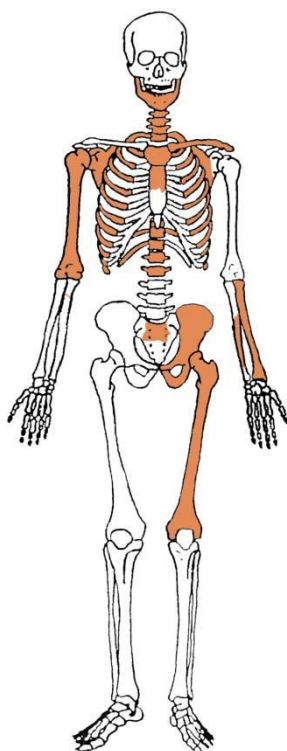

Slika 12. Umjereni aktivni periostitis na rebrima.

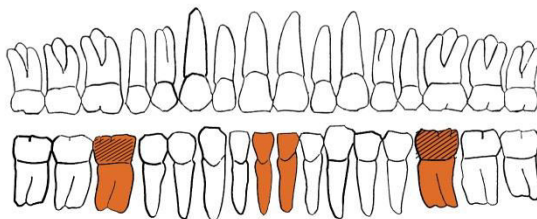

Slika 13. Loše zarasla fraktura desnog lakta.

Gr. 428

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

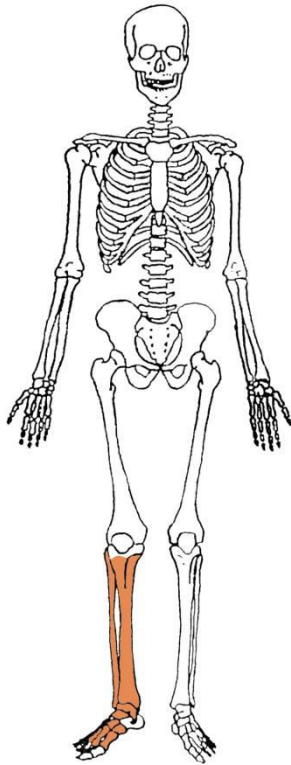
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 7 do 8 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 429

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

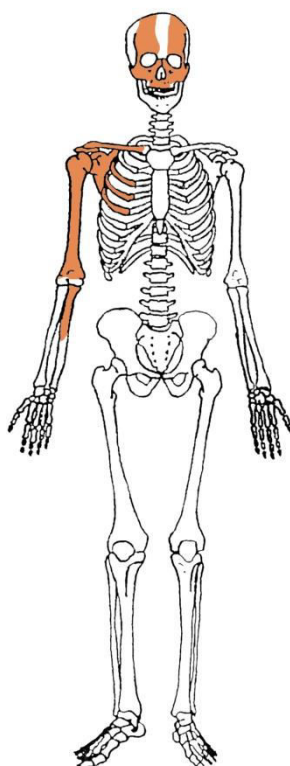
Spol: najvjerojatnije muškarac.

Starost u trenutku smrti: 20 do 40 godina.

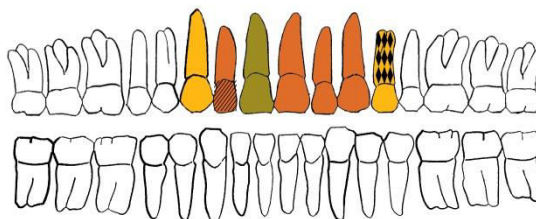
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 430

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: neodrediv.

Starost u trenutku smrti: 30 do 45 godina.

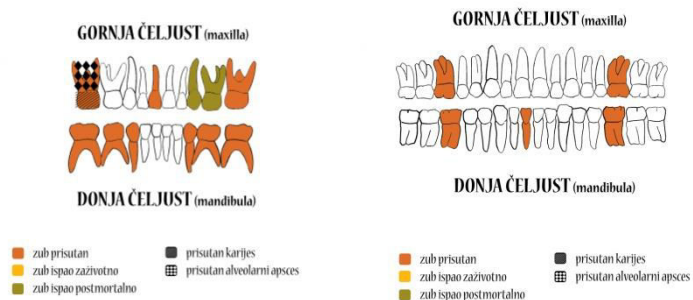
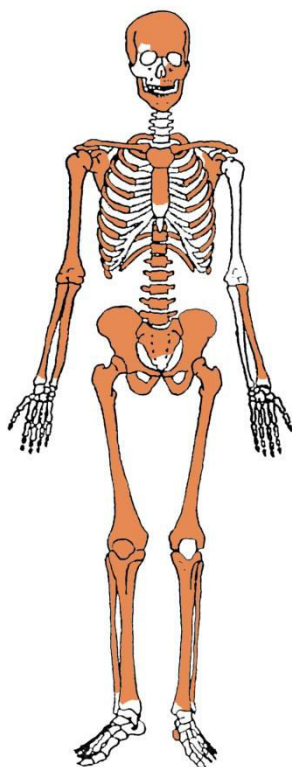
Patološke promjene: antemortalna nesrasla fraktura prisutna je na 5. desnom rebru. Fraktura se očituje po kalusu koji se tek počeo stvarati. Antemortalna nesrasla fraktura prisutna je na distalnoj trećini dijafize desne lakatne kosti (Slika 14). Fraktura se očituje po proširenom kraju, blagom zaraslom upalnom procesu i makroporozitetu. Na 1. i 2. sjekutiću lijeve gornje čeljusti prisutna je jaka abrazija. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Slika 14. Antemortalna nesrasla fraktura distalne trećine dijafize desne lakatne kosti.

Gr. 431

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

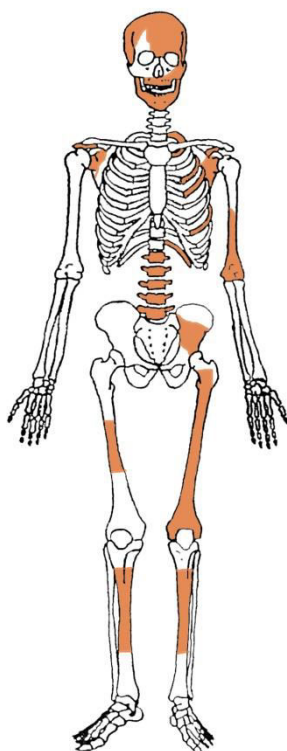
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 6,5 do 7,5 godina.

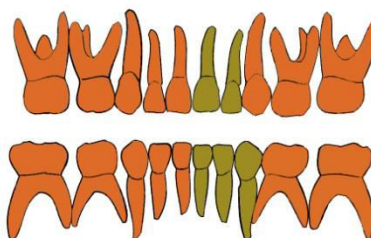
Patološke promjene: na ključnim kostima izražena je *romboidna fossa*. Blagi aktivni periostitis prisutan je na obje sljepoočne kosti, obje bedrene kosti, te lijevoj goljениčnoj i desnoj lisnoj kosti. Umjereni aktivni periostitis prisutan je na desnoj goljениčnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 432

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

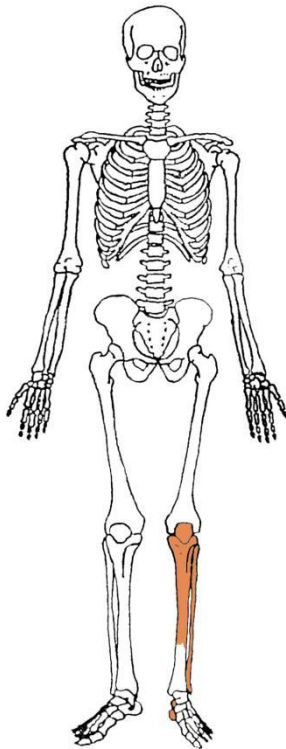
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 2 do 2,5 godine.

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 433

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

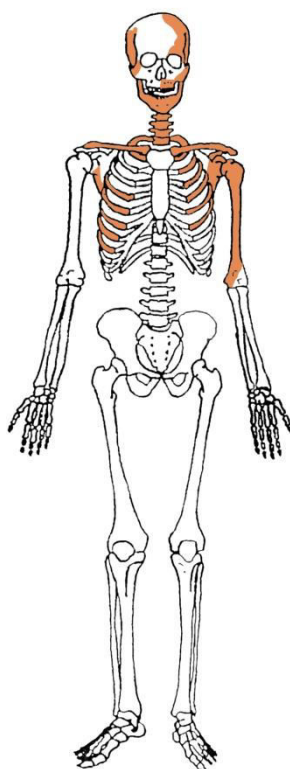
Spol: najvjerojatnije žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 45 godina.

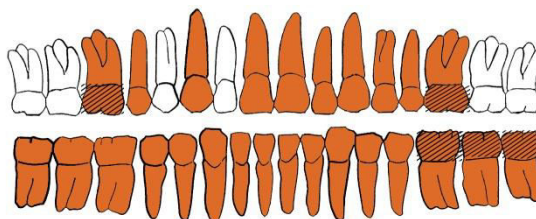
Patološke promjene: na petnoj kosti prisutna je osifikacija ahilove tetive.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 434

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Antemortalna dobro zarasla fraktura prisutna je na proksimalnoj trećini lijeve nadlaktične kosti. Fraktura se očituje po blagom lateralnom pomaku, malom kalusu, umjerenom traumatskom OA (osteofiti i porozitet) na lopatici i blagom OA (osteofiti) na glavi nadlaktične kosti. Veliki koštani trn dimenzija 20×10 mm prisutan je na lateralnoj strani glave nadlaktične kosti (Slika 15), a na lateralnoj strani udubljenje dimenzija 34×20 mm s blagim zaraslim periostitisom. Na zubima je prisutan jaki kalkulus (kamenac) koji je u arheološkim populacijama koreliran uz vrstu prehrane i kvalitetu vode (Slika 16). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

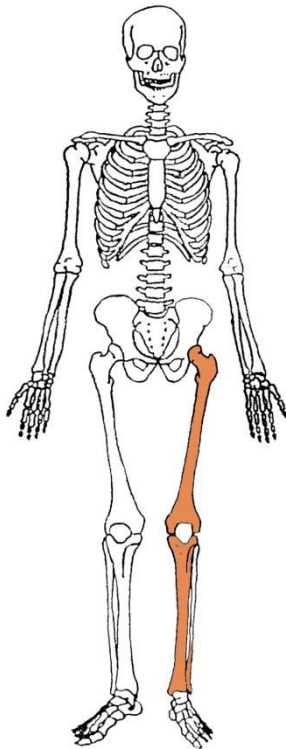

Slika 15. Antemortalna fraktura proksimalne trećine lijeve nadlaktične kosti.

Slika 16. Jaki kamenac na zubima (kutnjacima).

Gr. 435

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo loš.

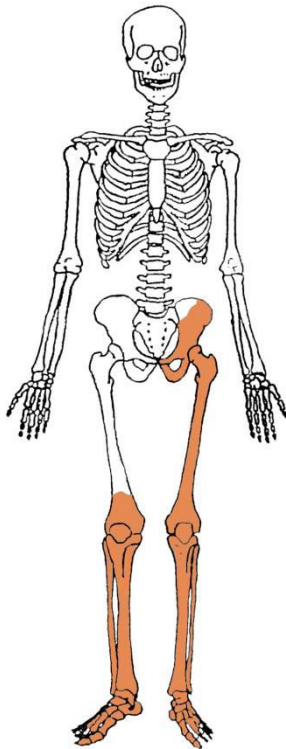
Spol: najvjerojatnije žena.

Starost u trenutku smrti: više od 30 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 436

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom kuku i oba koljena. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj lisnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.